

Küçə deyil, isti qucaq...

Uşaqların həmişə qayğıya, diqqətə ehtiyacı var. Onların üzünün gülməsi, sağlam və xoşbəxt böyüməsi, gələcəyə ümidlə baxması üçün valideyn himayəsi, sevgisi mütləqdir. Belə bir deyim var ki, uşaqlar gülsə, dünya da gülər. Uşaqları qorumaq dünyanın ümidini, gələcəyini qorumaqdır. Təəssüf ki, bəzən böyüklərin səhvi, laqeydliyi, qəddarlığı üzündən uşaqların sevinci gözündə qalır, işıqlı xəyalları, gələcəyi qaralır.

Ağrılı da olsa qeyd edərk ki, hələ də küçələrdə üst-başı çirkli, əlləri qaralmış, saçları pırtlaşmış uşaqların əl açıb dilənməsinə, soyuq su ilə maşın şüşəsi yumasına, təkər qaraltmasına rast gəlirik. Təbii ki, ürəyində mərhəmət hissi olan insan belə uşaqlara biganə qala bilməz. Bu uşaqlar dövlət uşaq müəssisələrinə, sığınacaqlara, internatlara təhvil verilir. Nə yaxşı ki, dövlətimizin timsalında həyatın qaranlıq üzünə atılmış günahsız, köməksiz uşaqlara sahib çıxan var.

Ölkəmizdə təxminən 4 körpələr evi, 8 uşaq evi, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün 13 xüsusi internat, ümumi tipli 23 internat məktəb və müxtəlif uşaq sığınacaqları mövcuddur. Bakı, Sumqayıt, Quba, Gəncə, Şəki, Lənkəran, Qazax, Sal-

Ümid Yeri

CƏMİYYƏTİ

yan, Mingəçevir, Şamaxı, Göyçay, Ağdaş, Ordubad, Culfa və s. yerlərdə uşaq evləri və internatlar fəaliyyət göstərir. Rəqəmlərə baxanda insanı təəssüf hissi bürüyür. Nəzərə alsaq ki, bu müəssisələrdə yerləşən uşaqların yalnız 30 faizi yetim uşaqlardır, aydın olur ki, nə qədər uşaq valideyn məsuliyyətsizliyinin acısını yaşayır. Amma bir tərəfdən də sevinirsən ki, nə yaxşı dövlətimiz bu uşaqların qayğısına qalır, onların sağlamlığı, təhsili, layiqli vətəndaş kimi böyüməsi üçün böyük işlər görür.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva uşaq evlərindəki uşaqlara daim analıq sevgisi göstərir, onların qayğı ilə əhatə olunması üçün müxtəlif xeyriyyə aksiyaları keçirir, layihələr planlaşdırır. 2019-cu ildə Binədə

yerləşən "Ümid yeri" sığınacağı üçün müasir tələblərə uyğun yeni iki mərtəbəli, 53 yerlik binanın inşa edilməsi, eləcə də Mehriban xanımın sığınacaqdakı uşaqlarla görüşü, onların vəziyyətləri ilə, arzularıyla tanış olması buna bariz nümunədir.

Bir neçə gün öncə "Qobustan" dərgisi ilə əməkdaşlıq üçün Azərbaycan Yazıçılar Birliyinə üz tutduq. Doğrusu, nə edəcəyimizi, görəcəyimiz işlərin mahiyyətini tam da dərk etmirdim. Amma dərginin redaksiyasında olanda öyrəndik ki, "Qobustan"ın növbəti buraxılışı uşaqlara həsr olunacaq. Qərara gəldim ki, Uşaq evlərindən biri haqda məqalə yazım. Zəfər bayramı münasibəti ilə verilmiş tətill müddətindən istifadə edərək "Ümid Yeri" adlı uşaq evinə getməyi qərarlaşdırdım. Doğrusu, orda gördüklərim və keçirdiyim duyğuları bu məqalədə bölüşməkdə acizəm. Artıq Filologiya

fakültəsinin son kursunda təhsil alsam da, sanki bu duyğuları söz çevirmək üçün bir ömür də yaşamaqlı və öyrənməliyəm. Ona görə bu yazımda sığınacağı yaranması və bu nəci bəməlin sahibləri haqqında söz açacağam.

Qeyd edim ki, "Ümid yeri" sığınacağı uşaq evlərinin arasında ən çox uşaqların qayğısına qalan, onların problemlərinə daha həssas yanaşan müəssisələrdən biridir. Adından da göründüyü kimi, bu müəssisə kimsəsiz uşaqların ümid, pənah, sığınacaq yeridir. Müəssisənin rəhbəri Nigar xanım Mənsimova isə göylərdən enmiş bir mələk kimi xilaskarlıq missiyasını yerinə yetirir. Sığınacağı yaranmasının da qəribə tarixçəsi var. 1997-ci ildə Nigar xanım Dənizkənarı Parkda skameykanın üzərində yatan bir neçə uşağa rast gəlir və o günlü heç vaxt unutmur: "Hardasa 8-15 yaşında 10-15 uşaq olardı. Gördüyüm mənzərə mənə çox pis təsir etdi. Bu uşaqlarla müxtəlif vaxtlarda dilənəkən, avtomobil şüşəsi silərkən, tum satarkən rastlaşmışdım. Sifətləri tanış idi. Onlarla xeyli söhbət etdim, nəyə görə bu yola düşdüklerini soruşdum. Hərəsinin bir həyat hekayəsi var idi. Aralarında ən balacası Kamil adlı oğlan idi. Kamilə bizə getməsinə təklif etdim, ona öz övladım kimi baxacağımı söylədim. Bir şərtlə razılaşı ki, digər uşaqlar da onunla getsinlər. Balaca Kamilin bu sözləri mənə çox pis təsir etməklə yanaşı, həm də ideya verdi və o gündən küçə uşaqları üçün sığınacaq yaratmaq haqqında düşünməyə başladım".

Bu gün "Ümid yeri"ndə küçələrdən adlayaraq normal həyata qayıdan, müxtəlif ali məktəblərdə təhsil alan, elm və sənət sahəsində birincilik qazanan yüzlərlə uşaq var. Bu isə böyük zəhmət və məhəbbət sayəsində qazanılıb.

Sığınacağı yerləşdirilən uşaqların ilk növbədə sağlamlığı yoxlanılır. Psixoloji durumu yerində olmayan, qorxudularaq istismara, təzyiqlərə, zo-

rakılığa məruz qalan uşaqların müalicəsi üçün xüsusi psixoloqlar cəlb olunur. Uşaqların cəmiyyətə adaptasiya olunmasına diqqət göstərilir.

Sığınacağı yerləşən uşaqların məktəb yaşları da, adətən, onların çoxu təhsil almamış uşaqlar olur. Müəssisədə bu uşaqlar sürətli ibtidai sinif tədris kurslarına cəlb olunur, sonra isə orta məktəblərdə təhsil almağa başlayırlar.

Sığınacağıda uşaqların istedad və bacarıqlarının üzə çıxarılması üçün xalçaçılıq, rəssamlıq, əl işləri emalatxanaları fəaliyyət göstərir. Nigar xanım bu uşaqların sonrakı taleləri ilə də maraqlanır, bir ana kimi onları tək qoymur.

Başqa uşaq evləri kimi, bu sığınacağı da hər gün müxtəlif xeyriyyəçi insanlar gəlir. Gələn qonaqlar uşaqları şirin dillə dindirir, onlara müxtəlif hədiyyələr gətirir, uşaqları şənəndirməyə, nə vaxtsa əllərindən alınmış sevgi paylarını ödəməyə çalışır. Hər kəs bu uşaqların gözlərindəki kədəri görüb kədərlənir, amma boğazındakı qəhəri udub onların üzünə gülümsəməyə çalışır. Axı uşaqlara sevinc ötürmək çox vacibdir. Əlbəttə, bunlar çox gözəl insani keyfiyyətdir, uşaqlar üçün böyük stimuldur. Ancaq dünyanın qaranlıq tərəfinə bələd olan bu həssas mələklər yaxşı bilirlər ki, onları ziyarət edən əmilər, xalalar, bibilər gedib bir daha geri dönməyəcəklər. Onlara əbədi sevgi lazımdır. Gəlin, bu sevgini uşaqlardan əsirgəməyə, onların küçələrə atılmasının qarşısını alaq.

Bu gün hamılıqla uşaqlara həssas yanaşmaq, onları qəddar, düşüncəsiz insanlardan, pis əməllərdən xilas edək. Belə olarsa, bütün dünyamızı, gələcəyimizi qorumuş olarıq. Bir də ki, nəzərə alaq ki, fransız yazıçısı Antuan de Sent Ekzüperinin balaca şahzadəsi kimi, bəzən uşaqlar da böyükklərə əməlli-başlı dərs verir və onlara dünyanı olduğu kimi anladır. Yeter ki, onları dinləyək və həssaslıqla yanaşaq.